

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “ปฏิสนธการ — การต้อนรับ”

คำว่า **ปฏิสนธการ** เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง อ่านตามภาษาบาลีว่า ปะ - ตี - สัน - ธา - ระ อ่านตามภาษาไทยว่า ปะ - ตี - สัน - ธาน แปลว่า **การต้อนรับ** เป็นการแสดงถึง ความเป็นผู้มีน้ำใจที่ดีต่อผู้อื่น มีทั้งการต้อนรับด้วยวัตถุสิ่งของ และการต้อนรับด้วยธรรม

ดังข้อความจากพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต ว่า

“ลูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสนธการ (การต้อนรับ) ๒ อย่างนี้, ๒ อย่างเป็นไฉน? คือ อามิสปฏิสนธการ (การต้อนรับด้วยอามิส คือ วัตถุสิ่งของ) ๑ ธรรมปฏิสนธการ (การต้อนรับด้วยธรรม) ๑ ลูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปฏิสนธการ ๒ อย่างนี้แล ลูก่อนภิกษุทั้งหลาย บรรดาปฏิสนธการ ๒ อย่างนี้ ธรรมปฏิสนธการ เป็นเลิศ”

ปฏิสนธการ หมายถึง การต้อนรับ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ซึ่งกันและกัน, เป็นความจริงที่ว่า ชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล ไม่ได้อยู่ลำพังแต่เพียงคนเดียวเท่านั้น ยังมีบิดามารดา ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ มิตรสหาย เป็นต้น เมื่อไปมาหาสู่กัน มีการพบกันตามโอกาสอันควร นอกจากจะมีการต้อนรับหรือรับรองด้วยวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ตามสมควรซึ่งเป็นอามิสปฏิสนธการ (การต้อนรับด้วยวัตถุสิ่งของที่จะทำให้ผู้รับได้มีความสุขสบายกายสบายใจ) แล้ว อีกอย่างหนึ่งที่ควรมี นั่นก็คือ **ธรรมปฏิสนธการ** การต้อนรับด้วยธรรม ซึ่งเป็นการกล่าวธรรม สอนทบทวนตามกำลังปัญญาของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกเห็นถูกแก่ผู้ที่ได้รับฟัง เป็นการเพิ่มพูนปัญญายิ่งๆ ขึ้นไป ซึ่งจะทำให้ผู้รับรู้สึกสบายใจยิ่งกว่าอามิสปฏิสนธการ ที่ได้เริ่มสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก เพราะเหตุว่า เมื่อได้รับฟังพระธรรมแล้ว ก็ย่อมจะหมั่นความสงสัยข้องใจในธรรม ซึ่งก็เป็นการปลดปล่อยความทุกข์อันมีมูลฐานมาจากความไม่เข้าใจพระธรรมให้หมดไปได้ สิ่งสำคัญที่ลืมไม่ได้เลย คือตนเองต้องมีความเข้าใจในพระธรรมก่อน จึงจะสามารถเกื้อกูลผู้อื่นให้เข้าใจตามได้ หรือแม้แต่การเตือนกันด้วยจิตที่ประกอบด้วยเมตตาเพื่อให้ผู้รับฟังเป็นผู้ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต ไม่ประมาทในการเจริญกุศลทุกประการ ก็เป็นการสมควร เป็นสิ่งที่ควรกระทำเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นธรรมดาที่ว่าบุคคลผู้มีความเคารพพระธรรมและมีจิตอนุเคราะห์เกื้อกูลต่อผู้อื่น เพื่อให้เป็นผู้ถอยกลับจากอกุศล แล้วตั้งมั่นในกุศล ก็ย่อมจะมีจิตเมตตาคอยตักเตือนผู้นั้น ไม่พลาดโอกาสที่จะตักเตือน ด้วยคำจริงแท้ ประกอบด้วยประโยชน์และถูกกาลเทศะด้วย เพื่อประโยชน์ของผู้นั้นจริง ๆ ทั้งหมดนั้นล้วนเป็นความเจริญขึ้นของกุศลธรรม อันมีปัจจัยที่สำคัญมาจากการมีโอกาสได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง.

[ชมรมบ้านฆัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร . ๐๘๕ - ๖๒๑๗๑๐๖]